

Agenda 2030 – vad är status?

Globalt, inom EU, Norden och Sverige

Cristina Mattsson Lundberg
Kansliråd
Nationella samordningen för Agenda 2030

Agenda 2030 för hållbar utveckling

1 INGEN
FATTIGDOM

2 INGEN
HUNGER

3 GOD HÄLSA OCH
VÄLBEFINNANDE

4 GOD UTBILDNING
FÖR ALLA

5 JÄMSTÄLLDHET

7 HÅLLBAR ENERGI
FÖR ALLA

8 ANSTÄNDIGA
ARBETSVILLKOR
OCH EKONOMISK
TILLVÄXT

9 HÅLLBAR INDUSTRI,
INNOVATION OCH
INFRASTRUKTUR

10 MINSKAD
OJÄMLIKHET

11 HÅLLBARA STÄDER
OCH SAMHÄLLEN

13 BEKÄMPA KLIMAT-
FÖRÄNDRINGARNA

14 HAV OCH MARINA
RESURSER

15 LERIKOM OCH
BIOLOGISK
MÅNGFALD

16 FREDLIGA OCH
INKLUDERANDE
SAMHÄLLEN

17 GENOMFÖRANDE
OCH GLOBALT
PARTNERSKAP

Kort bakgrund

- En global **handlingsplan** för **omställning** till **hållbar utveckling** som ska översättas till en **nationell kontext**.
- En **samlad ansats** med integrerade mål och delmål som utgår från de **tre dimensionerna** av hållbar utveckling.
- **Gemensamt ägarskap – partnerskap** och **samverkan** är en förutsättning för att genomföra agendan och nå målen.

Agenda 2030 och Sverige: Världens utmaning – världens möjlighet (SOU 2019:13)

Viktiga byggstenar

- Bygger på en **långsiktighet** i arbetet, bortom år 2030.
- Agenda 2030 klargör att **globala samhällsutmaningar** är sammanflätade och måste **hanteras gemensamt**.
- Vikten av **ledarskap** för att lösa **gemensamma utmaningar**. ➔

*"Det behöver dels finnas en **medvetenhet, kunskap** och **vilja** högst upp i besluts-hierarkin, dels bör agendan **hanteras integrerat** i den **ordinarie verksamheten** och inte som ett sidoprojekt. Ledningens **ambitioner, värderingar** och **agerande** är avgörande för vilka prioriteringar som görs. Detta **gäller för alla aktörer** och **inom alla sektorer**."*

Agenda 2030-delegationen

1 INGEN
FATTIGDOM

2 INGEN
HUNGER

3 GOD HÄLSA OCH
VÄLBEFINNANDE

4 GOD UTBILDNING
FÖR ALLA

5 JÄMSTÄLLDHET

7 HÅLLBAR ENERGI
FÖR ALLA

8 ANSTÄNDIGA
ARBETSVILKOR
OCH EKONOMISK
TILLVÄXT

Vad är status på
Agenda 2030?

9 HÅLLBAR INDUSTRI,
INNOVATION OCH
INFRASTRUKTUR

10 MINSKAD
OJÄMNHET

11 HÅLLBARA STÄDER
OCH SAMHÄLLEN

13 BEKÄMPA KLIMAT-
FÖRÄNDRINGARNA

14 HAV OCH MARINA
RESURSER

15 LERÖM OCH
BIOLOGISK
MÅNGFALD

16 FREDLIGA OCH
INKLUDERANDE
SAMHÄLLEN

17 GENOMFÖRANDE
OCH GLOBALT
PARTNERSKAP

Globalt – FN och Agenda 2030

“Act decisively before it is too late.

*Urgent **action** now to achieve **peace, economic rights and development, climate action, respect for diversity, and inclusive societies** – both today and **for generations to come.***

We need to wake up – and get to work!”

*FN:s generalförsamling,
6 feb. 2023*

FN:s generalsekreterare António Guterres.

SDG Summit – halvtidsutvärdering

- FN:s generalförsamling, september 2023.
- Syftar till att ge en bild av de gemensamma utmaningar som världens länder behöver hantera och visa på verktyg för att lösa dem..

Halvvägs till 2030 – var är vi?

- **Global Sustainable Development Report (GSDR)** utvärderar framstegen sedan 2015 och 2019 för målen i agendan.
- Tas fram **vart fjärde år** av en oberoende grupp forskare.
- Syftar till att **stärka vetenskap** och **forskning** för att ge politiska ledare vägledning kring frågor om hållbar utveckling.
- **GSDR 2023** presenteras till SDG Summit.

FN:s globala uppföljning (HLPF)

- **Temat** för årets HLPF 10–19 juli:
”Accelerera återhämtningen från covid-19-pandemin och full implementering av Agenda 2030 på alla nivåer.”
- **Mål 6, 7, 9, 11** och **17** granskas tematiskt.

Delar av Sveriges delegation vid HLPF i New York. 2022.

Sveriges redovisning till FN

- Sverige har **lämnat två frivilliga granskningar** till FN, 2017 och 2021.
- VNR-rapporten 2021 visade bl.a.:
 - Utvecklingen sedan 2017 och Sveriges utmaningar.
 - Nationella politiska initiativ med bäring på Agenda 2030.
 - Samstämmighetsanalys och konsultationer.
- **Nästa rapport** planeras år **2025** (en gång per mandatperiod).

2021

Sveriges genomförande
av Agenda 2030
för hållbar utveckling

EU och Agenda 2030

Hållbar utveckling är en **central princip** i EU-fördraget och ett **prioriterat mål** för EU:s inre och yttre politik.

- Sverige leder EU:s rådsarbetsgrupp för Agenda 2030 under SE:s ORDF.
 - EU- expertmöte i Stockholm 14–15 mars.
- EU-kommissionens **första frivilliga granskning** om genomförande av Agenda 2030 till **HLPF 2023**.

Foto: Ida Walderlo/Regeringskansliet

Uppföljning av Agenda 2030 inom EU

- **Eurostat** följer upp och utvärderar genomförandet av agendan inom EU.
- **Rapporten för 2022** visar bl.a. att:
 - Störst framsteg gjorts vad gäller **mål 16**; **mål 1**; **mål 8**; **mål 7**; **mål 9**.
 - Framgång även inom **mål 3**; **mål 14**; **mål 5**.
 - Minst framsteg inom **mål 17**; **mål 6**; **mål 15**.
- Obs. **effekterna av covid-pandemin** och **Rysslands invasion av Ukraina** är endast delvis återspeglade.

Sustainable development in the European Union. Monitoring report on the progress towards the SDGs in an EU context. 2022 Edition.

Norden och Agenda 2030

SDG index 2022:

1. Finland
2. Sverige
3. Danmark
5. Norge
12. Island

Vision: "Norden ska vara världens mest hållbara och integrerade region år 2030."

Hur hållbara är de nordiska länderna?

- De nordiska länderna har **kommit längst i världen**, men har **stora utmaningar** när de gäller de fyra gröna hållbarhetsmålen (mål 12, 13, 14, 15).
- Den nordiska **konsumtionen** lämnar **ett stort miljö- och klimatavtryck** i andra delar av världen (spill-over-effekter).
- **Nordens första frivilliga granskning** om genomförandet av Agenda 2030 till **HLPF 2024**.

Sverige och Agenda 2030

Agenda 2030 och Sverige:

VÄRLDENS UTMANING – VÄRLDENS MÖJLIGHET

INFORMATIONSMATERIAL FRAMTAGET
AV AGENDA 2030-DELEGATIONEN

 AGENDA 2030-
delegationen

Regeringens proposition 2019/20:188

Sveriges genomförande av Agenda 2030

Prop.
2019/20:188

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 17 juni 2020

Stefan Löfven

Isabella Lövin
(Miljödepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen presenterar regeringen inriktningen för arbetet med att genomföra Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Som ett led i arbetet föreslår regeringen ett övergripande mål som förankrar och tydliggör Sveriges åtagande att genomföra Agenda 2030 för en hållbar utveckling i dess tre dimensioner – den ekonomiska, sociala och den miljömässiga – genom att föra en samstämmig politik nationellt och internationellt. Genomförandet av agendan ska präglas av agendans princip att ingen ska lämnas utanför.

Agendan sträcker sig till år 2030 men arbetet för hållbar utveckling bör präglas av långsiktighet och uthållighet även bortom detta år. Det mål som föreslås i propositionen ger förutsättningar för en sådan uthållighet. Propositionen understryker att agendan ska integreras i ordinarie processer. Arbetet med att genomföra redan beslutade riksdagsbundna mål är avgörande för genomförandet av agendan.

Det föreslagna målet bör följas upp och redovisas samlat till riksdagen i en särskild bilaga i budgetpropositionen minst en gång per mandatperiod. Denna redovisning bör ersätta den resultatredovisning som tidigare gjorts för Sveriges politik för global utveckling (PGU).

Av propositionen framgår att regeringen även bör vara aktiv i den internationella uppföljningen bl.a. genom att delta i den frivilliga nationella granskningen vid FN:s politiska högnivåforum för hållbar utveckling en gång under varje mandatperiod. Behovet av samverkan inom EU och internationellt betonas. Propositionen framhåller slutligen vikten av samordning och samverkan med aktörer i hela samhället.

1

”Sverige ska genomföra Agenda 2030 för en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling genom en samstämmig politik nationellt och internationellt. Genomförandet ska präglas av agendans princip att ingen ska lämnas utanför.”

Uppföljning i BP och till riksdagen

- **Riksdagsbundna mål** följs upp enligt budgetlagen årligen i budgetpropositionen. **Agenda 2030 redovisas i Utgiftsområde 2.**
- Sveriges genomförande av Agenda 2030 **följs även upp vartannat år till riksdagen.**
- Förra regeringens **första skrivelse om Sveriges genomförande av Agenda 2030** lämnades i maj 2022.

Finansutskottets betänkande (FiU7)

- Trots att **Sverige har ett gott utgångsläge och bättre förutsättningar** än många andra länder, är det en **betydande väg kvar för Sverige** innan målen är uppfyllda.
- Den förra regeringen bedömde att **35 av de 169 delmål** har uppnåtts helt, eller att de har uppnåtts inom Sverige.
- För **60 av delmålen** behövs ytterligare åtgärder för att nå målen. För **21 av delmålen saknades data** för att göra en bedömning.

Sveriges utmaningar

SCB:s statistiska uppföljning av målen och delmålen i Agenda 2030 visar att **Sveriges utmaningar** kan sammanfattas i tre övergripande punkter:

1. Den **ekonomiska** och **sociala ojämlikheten** minskar inte.
2. Flera **nationella miljömål** uppnås inte.
3. **Våld och kränkningar** minskar inte och **mobbing ökar** bland unga.

SCB, Genomförande av Agenda 2030 i Sverige. Statistisk lägesbild 2019

Nationell samordnare för Agenda 2030, Gabriel Wikström

- **Utsågs** av dåvarande regering i **feb. 2020** för att stödja arbetet med att genomföra Agenda 2030.
- Uppdrag med **särskilt fokus på** bl.a.:
 - Stärka, främja och fördjupa olika aktörernas arbete, ffa. **kommuner och regioner.**
- Uppdraget ska **slutredovisas i mars 2024.**

Foto: Kristian Pohl

Nationella samordnarens arbeten

- **Delredovisning:** Ett tydligare ledarskap för hållbar utveckling (mars 2022).
- **Betänkande** med förslag om **hur arbetet med Agenda 2030 kan organiseras** efter utredningens slut (april 2023),
- **Färdplan hållbar ekonomi** (maj 2023).
- **Slutrapport mars 2024.**

Ny poddserie: Hållbar konsumtion och produktion

Hör många intressanta röster i poddserien som lyfter idén om en *nollvision för avfall* som möjlig metod för att nå hållbar konsumtion och produktion.

Delrapport: Vi behöver ett tydligare ledarskap för hållbar utveckling

För att öka takten i samhällstransformationen behöver det politiska ledarskapet kliva fram och visa vägen.

Verktyg för omställning?

Vi har tillsammans med Stockholm Environment Institute och sex kommuner provat verktyget SDG Synergies. Läs om arbetet och verktyget här.

Agenda 2030 i siffror

Följ Sveriges utveckling med SCB:s verktyg för Agenda 2030-statistik.

Gå med i vårt nätverk

Tillsammans kan vi uträtta mer! Välkommen att gå med i Agenda 2030-nätverket och få våra nyhetsbrev.

**Offentlig förvaltning
= centrala aktörer**

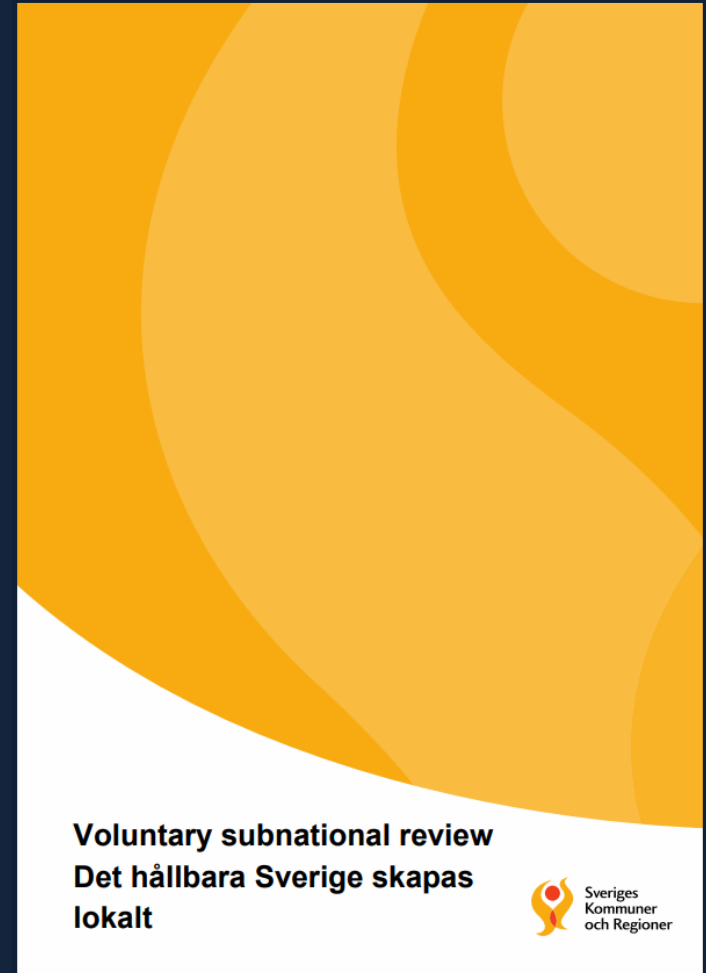
Lokalt och regionalt arbete

- **Kommuner och regioner** har en central roll i genomförandet.
- Flera av **kommunernas och regionernas grunduppdrag** (vård, skola, omsorg, samhällsplanering etc.) är **direkt eller indirekt** kopplade till delmål i Agenda 2030.
- OECD uppskattar att **65 procent av delmålen** i Agenda 2030 inte kan nås utan **engagemang** och **samverkan på lokal och regional** nivå.
- **SKR** har bl.a. tagit fram **verktyg** för att integrera agendan i **styr- och ledningssystem**.

Regeringskansliet

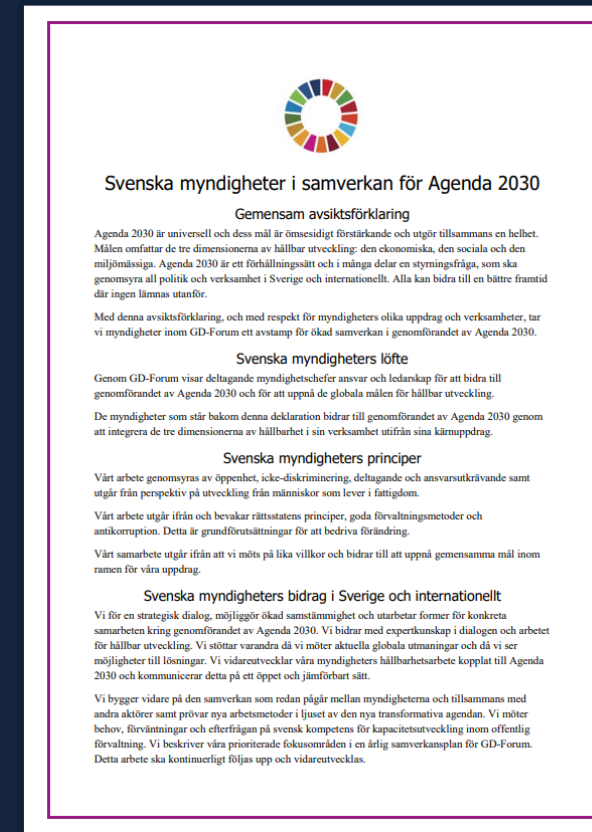
Voluntary subnational review
Det hållbara Sverige skapas
lokalt

GD-Forum – svenska myndigheter i samverkan för Agenda 2030

- En **plattform för samverkan** mellan myndigheter för att **genomföra Agenda 2030** i statsförvaltningen.
- Inom GD-Forum **samverkar** och **driver** svenska myndigheter **tillsammans arbetet** för att nå målen i agendan.
- **Hållbarhetsbarometern** – ett verktyg för myndighetsledningar.

Sammanfattning

- 1) Trots de tillbakagångar som skett i arbetet med att nå målen i agendan globalt, **står Agenda 2030 starkt som robust ramverk** för att lösa de **gemensamma utmaningar**.
- 2) Att göra framsteg i linje med målen i agendan är en försäkring om att **bygga motståndskraftiga system** för att **hantera nya kriser**.
- 3) **Samverkan och samarbete på alla nivåer** är centralt.
- 4) **Ledarskap för en hållbar omställning i linje med Agenda 2030** är en **nyckelfaktor**.

 Kronprinsessan utsågs av FN:s dåvarande generalsekreterare Ban Ki-moon år 2016 till en av 17 **ambassadörer** för arbetet med **FN:s globala hållbarhetsmål**.

 Från 2019 ingår Kronprinsessan i alumnigruppen. Som alumni fortsätter Kronprinsessan att särskilt fokusera på **hållbarhet, havs- och fiskefrågor**.

1 INGEN
FATTIGDOM

2 INGEN
HUNGER

3 GOD HÄLSA OCH
VÄLBEFINNANDE

4 GOD UTBILDNING
FÖR ALLA

5 JÄMSTÄLLDHET

7 HÅLLBAR ENERGI
FÖR ALLA

8 ANSTÄNDIGA
ARBETSVILLKOR
OCH EKONOMISK
TILLVÄXT

9 HÅLLBAR INDUSTRI,
INNOVATION OCH
INFRASTRUKTUR

10 ÖKAD
SÄMLIKHET

11 HÅLLBARA STÄDER
OCH SAMHÄLLEN

13 BEKÄMPA KLIMAT-
FÖRÄNDRINGARNA

14 HAV OCH MARINA
RESURSER

15 ÖKOSYSTEM OCH
BIOLOGISK
MÅNGFALD

16 FREDLIGA OCH
INKLUDERANDE
SAMHÄLLEN

17 GENOMFÖRANDE
OCH GLOBALT
PARTNERSKAP

Tack!